

Revsingar fyri brotsverk fyrr og nú

So langt aftur sum søgan rökkur, hevur tað verið góðkent av samfelagnum at revsa persónar, ið hava framt eitthvørt brotsverk. Í flest øllum londum verða persónar revsaðir, ið fremja álvarslig brotsverk við fongsulrevsing, í longri ella styttri tíð, ja summir alt lívið.

Hvussu nógv fólk verða sett fóst eftir einum ári? Í Danmark uppmóti 5600, í USA umleið 2 milliónir og fimfhundraðtúsund menniskju. Á hvørjum degi venta 1250.000 amerikanarar at koma fyri rættin, ella eru við at sita í fangalegum, í fongsulm ella eru setti inn í uppvenjingarhús, eru lænir leysir sum eina roynd undir eftirliti í samband við treyðaðan dóm.

Í Danmark krevjast 2500 starvsfólk til 3000 fangar. Hvat kostar so hetta skattgjaldarunum í Danmark? Meira enn 140 milj. kr. árliga. Tað gevur eitt tal uppá ca. 125 kr. fyri hvønn fanga dagliga.

Tey seinastu árin hava fleiri blóðugir fongsuluppreistar ver ið í fleiri londum, serliga í USA eru fleiri fongsul undir eini sera spentari kreppustöðu. Í september mánaða í fjórbrast henda kreppa til tann blóðugsta fongsuluppreistur ið hevur verið í hesi öld.

Leikpallurin var tað sokallaða Attica-fongslið í New York, har 1200 fangar høvdu tikið 38 fongsulsvaktar og aðrar starvsmenn sum gjóðslar. Tá ið 4 dagar vóru farnir

lupu meiri enn túsund politifólk og tjóðarhíroismenn á fongslið. Hetta ferdj við sær, at 32 fangar og 10 starvsfólk í fongslinum lótu liv, meðan meiri enn 200 fangar vóru serdir, 9 av starvsfólkunum,

ið vóru hildnir sum gjóðslarfullu av kulum frá politinum.

Nú, tá ið fleiri fongsul eru í trupulleikum kann ein spyrja? Útrætta fongslini tað ið tey eru ætlað til? Hjalpir fongsulslívið til at bota um brotsfólk? Hvat við ofrunum, ið eru fallin fyri eitthvørt brotsverk — hvør gevur teimum nakað endurgjald? Er nakar betri máti at revsa brotsmenninar? Kemur tann tíðin nakrantíð at fongsulrevsing ikki verður kravd?

Nær komu fongslini?

Í oldtíðini vóru tað sera fá fongsul. Fyri ár 1700 var tað sjáldan, at fólk vóru setti í fongsul sum revsing. Tað vóru bert serlig brotsverk, ið fingufongsulrevsing, kanska við at leinkja, ella noydd undir hart arbeiði, ella fingufanga harða víðferð meðan siti var í fongslinum.

Fongsul fyrr á døgum vóru serliga nytt til at hava fólk í sum vóru ákærð fyri eitthvørt brotsverk, men sum ikki enn vóru avhoyrd. Eftir at ákæran var komin til viðgerðar fingutey dóm og vóru síðan revsað, um tey vóru kend sek. Men í heilt fáum fornum fingutey fongsulrevsing. Tey vóru antin avrettaði (háshogd, hongd) ella fingutey eina kroppsliga revsing, sum kundi

vera húðfleingjan, brennimerkjan ella limalöst og vóru tey síðani latin leys.

Onkur var settur í gapustokkin, ið var ein træramma við holum til armar og bein. Sitandi soleiðis var so neyðardýri hildið fyri gjóldur av almenninginum í nakrar tímar. Tá ið tað var liðugt slapp við komandi leysur. Gapistokkurin var eisini ein ramma har ein træramma var sett uppá ein stólpa við holum á, soleiðis at neyðardýrið varð tjóðbrað um høvur og hendur. Eisini hett neyðardýrið mátti so standa har og verða hildið fyri spott í nakrar tímar, áðrenn tað var latið leyst.

Til tíðir vóru brotsfólk í trælaband, sum galeitrelir á skipum. Her var starvið hjá eini mongd av trælum at sita við árarar á hesum prýðiligu skipum. Vanliga leinkjaðir til árina og skuldu verða við skipinum eitt ávíst tíðarskeið.

Í byrjanini av 1700 árunum vóru deyðadómur feldir fyri meiri enn 200 ymisk lógarbrot í Amerika (USA 1776) og Onglandi. Fyri minni brotsverk fingufongsulrevsing, sum húðflongd, limalösta ella setti í stokkin. Men aftaná leysgivin. Ógvuliga fá vóru, sum fingufongsulrevsing sum nú á døgum.

(Framhald)

Gotuófríður

Mótælisgonga

Útflutningurin til USA meir enn tvífaldaður

1971 var útflutningurin av fiski til USA stórliga vaksandi, bæði úr Danmark, Grønlandi og úr Føroyum. Samanlagt var vøxturin higartil nógv hin størsti, við meira enn 100 pst. í virdisøkingi í

mun til 1970, tá útflutningurin var 93 milj. krónur, í 1971 var útflutningsvirdið til USA 198 milj. krónur. Tað eru serliga útflutningur av toskaflukum, sum hevur vaksið.

Útflutningur í milj. kr.

	1970	1971
Danmark	35	92
Grønland	13	32
Føroyar	29	45

Men hóast hesa stóru økingi í útflutninginum og munandi betri prisi, kann tað koma at vera meira torført at innflyta fisk til USA hereftir, um króvinu, sum amerikanarar seta til fiskin ikki verða fylgd.

Food & Drug Administrati-

on, ið er stovnurin, sum ásetur reglur fyri innflyting av fiskavörum er í ferð við at áseta uppaftur strangari reglur fyri innflytingi av fiski.

Hetta hevur fort við sær, at uppskipanin er meira seinför enn frammanundan, men hóast aifinningar um heita er einki hent, men arbeiðið hevur tvørturímóti gingið sera seintfort fyri seg, sjálvt um tað verður sagt, at teir eru í ferð við at rasjonalisera og effektivisera rutinuarbeiði.

LESID SOSIALIN!

HALDIÐ SOSIALIN!

KEYPIÐ SOSIALIN!

SOSIALURIN — altíð hefur

Tíðindi frá Havnar Sjonleikarfelag

Umframt stórvitjanina úr Íslandi fer Havnar Sjonleikarfelag næsta mánað eina sera áhugaverða vitjan úr Danmark.

Eyðun Johannesen, sum seinastu árin hevur starvast sum vararektari við leikarskúlan hjá Arhus Teater hevur júst verið á sjónleikarferð í Ruslandi við 11 av næmingum sínum og hava hesir heiti á hann um at skipa fyri eini Føroyaferð við skránni, ið sett varð saman til Ruslandsvitjanina.

Við í ferðini verður eisini ein tónleikari og ætlan teirra

er at hava fleiri ymiskar framförsur og ferðast nakað um oyggjarnar.

Skráin er bæði forvitnislig og fjolbroytt. M. a. er ætlanin at framføra forngríkska leikin hjá Euripides ORESTES í nýggjum sniði og krimifarsuna MARIE COLODS, ið ungi dramatikarin Jørgen Ljungdahl saman við Eyðuni og fimf leikarum hevur skrivað.

Eisini verður skipað fyri kabarettkvöldi við brotum úr musical-leikum við dansi, sangi, vísu, maskuspølum og øðrum.

